

D ů v o d y:

Podle § 44 druhý odstavec ex. ř. může exekuční soud povolení odkladu exekuce učiniti závislým na složení jistoty dlužníkem, pakli odklad exekuce jest s to, by ohrozil uspokojení vymáhajícího věřitele. V tomto případě měla povinná strana vykliditi najaté místnosti v domě vymáhající strany již dnem 31. prosince 1927. Odklad tohoto nuceného vyklizení, jehož se povinná strana domáhá, neohrožuje sice možnost pozdějšího vyklizení bytu vůbec, avšak ohrozil ano znemožnil již vyklizení bytu toho v době, ve které měla vymáhající strana na ně nárok, a oddaluje stále uspokojení nároku toho, aniž by vymáhající věřitelé měli jistotu, zda a kdy byt bude vyklizen a zda obdrží protihodnotu za další užívání bytu toho stranou povinnou. V tom směru jest tedy zřejmým, že odklad exekuce vyklizením najatých místností jest s to, by ohrozil uspokojení vymáhajících věřitelů, nehledě ani k tomu, že odklad ten jim po případě znemožňuje odevzdání bytu toho novým nájemníkem a činí je zodpovědny za škodu, která těmto z toho vzejde. Právem proto rekursní soud učinil povolení odkladu závislým na složení jistoty. Výše této jistoty byla rekursním soudem určena na 2.000 Kč a to právem, neboť peněz ten má sloužiti jako kauce za škody, které případně vymáhající strana utrpí jednak opožděným vyklizením najatých místností stranou povinnou, jednak tím, že snad nedostane se jí od dlužníků úplaty za užívání bytu a od nových nájemců nájemného, když jim byt nebude k užívání včas odevzdán, jakož i za škodu, kterou snad bude musiti novým nájemcům nahraditi a která těmto vzejde placením nájemného za náhradní byt. Kauce musí býti tak velikou, by zajišťovala vymáhajícím věřitelům náhradu za újmy, jež je odkladem postihnou, a poněvadž újmy tyto mohou býti dosti značné, není peněz 2.000 Kč rekursním soudem stanovený nikterak jistotou přemrštěnou.

Čís. 8037.

Dopravní řád železniční.

Byla-li nedopatřením železnice zrušena na nákladním listu dobírka a zásilka vydána příjemci bez jejího vybrání, není příjemce povinen ji zaplatiti dodatečně, třebaže ji dráha odesílateli vyplatila.

(Rozh. ze dne 10. května 1928, Rv II 481/27.)

Firma R. zaslala žalovanému povozníku vagon jablek na dobírku. Nedopatřením byla dobírka v nákladním listu zrušena a dráha vydala zásilku žalovanému nevybravši dobírku. Žaloba, již se domáhala dráha na žalovaném zaplacení peníze, jež byla vyplatila dobírkou firmě R., byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení podle § 503 čis. 4 c. ř. s. není žalující strana v právu. Opírá zažalovaný nárok na dodatečné zaplacení omylem nevybrané dobírky o ustanovení § 72 (4) žel. dopr. ř.: »Bylo-li zboží vydáno, aniž dobírka byla vybrána, jest železnice povinna nahraditi odesílateli škodu do výše dobírky s výhradou svého nároku proti příjemci«, jsouc zřejmě názoru, že tento předpis zavazuje příjemce, by za všech okolností nahradil železnici, co tato zaplatí odesílateli z důvodu dobírky. Tento názor nelze srovnati ani s doslovem předpisu, ani se stěžejnými zásadami práva povoznického. V § 72 (4) žel. dopr. ř. není upravena povinnost příjemce zaplatiti dobírku, nýbrž povinnost železnice vyplatiti ji odesílateli i v případě, že jí sama proti příkazu nevybrala. Dodatkem, že jest k tomu povinna s výhradou svého nároku proti příjemci, není jí přiznán samostatný, na ostatních předpisech železničního dopravního řádu nezávislý nárok na náhradu zaplacené dobírky, nýbrž řečeno jest pouze, že železnice také ještě dodatečně může požadovati od příjemce, co tento byl povinen plniti. Obsah dodatečného závazku příjemcova není vymezen v § 72, nýbrž v § 76 (4) žel. dopr. ř. Příjemce jest sice povinen zaplatiti proti vydání nákladního listu a zboží všechny pohledávky železnice z nákladní smlouvy, železnice pak jest nejen oprávněna, nýbrž i povinna vybrati, vydávajíc zboží, všechny pohledávky vyplývající z nákladní smlouvy, zvláště také dobírku, avšak přijetím nákladního listu a zboží zavazuje se příjemce zaplatiti jenom to, co v nákladním listu účtováno, tedy jenom pohledávky plynoucí z nákladního listu. Pohledávky, o nichž odebíraje zboží a vyplácejí nákladní list, nevěděl a z nákladního listu zvědět nemohl, není povinen dodatečně platiti. Pravidlo § 76 (4) žel. dopr. ř. jest doslova převzato ze čl. 17 M. Ž. Ú., ale také ze všeobecného předpisu čl. 406 obch. zák. o smlouvě nákladní a bylo s rozmyslem ponecháno v platnosti jako § 436 i v novém německém obchodním zákoníku ze dne 10. května 1897, přes to, že v předcházejícím paragrafu bylo dřívější, v čl. 405 čsl. obch. zák. dosud trvající obmezení pohledávky povozníkovy na pohledávky patrné z nákladního listu rozšířeno na všechny pohledávky z nákladní smlouvy. Železnice nemůže donutiti adresáta zásilky k jejímu přijetí, tím méně k přijetí zásilky zatížené dobírkou. Záleží na jeho svobodném rozhodnutí, zda přijme zásilku, či nepřijme. Při svém rozhodování může a musí uvážiti nejen závazky, které dráha, vydávajíc zboží uplatňuje, nýbrž také závazky, které by mohla dodatečně uplatniti. Jest-li z nákladního listu patrné, že zboží jest zatíženo dobírkou, ale dráha dobírku omylem nevybrala a odesílateli ji přece vyplatí, jest příjemce ovšem podle §§ 72 (4) a 76 (4) žel. dopr. ř. povinen, ji dráze zaplatiti dodatečně. Pakliže však podle nákladního listu byla dobírka dodatečně zrušena a neměla tedy býti vybrána, nemůže železnice požadovati od příjemce dodatečně její zaplacení. Předpisy železničního dopravního řádu není žalobní nárok odůvodněn. S úspěchem musil se minouti také poukaz k tomu, že by bylo nespravedlivostí a nezaslouženým obohace-

ním příjemce na úkor dráhy, kdyby jí nebyl přiznán nárok na dodatečné zaplacení omylem nevybrané dobírky, poněvadž by příjemce zboží, který je pravidelně nabývá koupí, dostal zboží zadarmo a kupní cenu by musila zaplatiti dráha. Jest sice právní zásadou, že se nikdo nemá obohacovati na škodu druhého, avšak žádné z pravidel, uskutečňujících tuto zásadu nehodí se na souzený případ. Mimo to není sporu o tom, že žalovaný přijal zboží jenom jako povozník a odevzdal je rovněž bez vybrání dobírky skutečnému kupiteli, takže o jeho obohacení nelze mluvit. Obohacení jsou leda kupitel zboží neb odesílatel. Neprávem odkazuje žalující strana žalovaného, by on sám od nich jako svých zmocnitelů dodatečně vymáhal zaplacení dobírky od něho požadované. Není-li žalovaný povinen dodatečně vyplatiti dobírku, není ani povinen býti prostředníkem mezi dráhou jako stranou trpící škodu a svými komitenty jako osobami na úkor dráhy obohacenými. Jelikož sám není obohacen, nemůže býti žalován na vydání obohacení; tím méně může býti žalován na vydání toho, oč se obohatily třetí osoby.

Čís. 8038.

Tím, že vyrovnací dlužník zaslal poštovnímu šekovému úřadu šek na příslušný peníz s poukazem, by z něho na přiložené složenky poukázal pokud se týče súčtoval vyrovnací splátky uvedené v připojeném seznamu, nebyly vyrovnací splátky zapraveny, nýbrž zapravení nastalo teprve, když splátky byly věřitelům poukázány na složenku poštovním šekovým úřadem.

Stalo-li se toto poukázání něco málo dní po sročnosti splátky, neobživla pohledávka v původní výši ve smyslu § 57 vyr. ř.

(Rozh. ze dne 10. května 1928, Rv II 846/27.)

Rozsudkem ze dne 13. března 1925 bylo žalované firmě přisouzeno proti žalující firmě 2865 Kč a byla jí napotom povolena exekuce ku vydobytí této pohledávky. O jmění žalující bylo pak zahájeno vyrovnací řízení, jež skončilo vyrovnáním na 40%. První splátku, sročnou dne 1. října 1925 zapravila žalobkyně tím způsobem, že k jejímu příkazu zaslala banka dne 1. října 1925 poštovnímu šekovému úřadu v Praze příslušný peníz s poukazem, by z něho zaslal na přiložené složenky (súčtoval) vyrovnací splátky. Žalované byla poštovním šekovým úřadem poukázána vyrovnací splátka na složenku dne 5. října 1925. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované uznání, že exekuční titul z rozsudku ze dne 13. března 1925 uhasl. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., nelze přiznati úspěch. Dovolatelce jest přisvědčiti toliko v tom, že její vyrovnací splátka nebyla, jak odvolací soud má za to, zaplacená dne 1.